

4.12.2014

Tj/3

3

Lausuntopyyntö Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman, asuntostrategian ja liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) luonnoksista.

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Lausuntoehdotus

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Esitetty lausunto on pääosin HKL:n kirjeen 20.11.2014 sisältöä vastaava.

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) toteaa lausuntonaan Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman, asuntostrategian ja liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksista (HLJ 2015) seuraavaa:

HLJ 2015 -luonnoksessa huomionarvoista on mm. joukkoliikennejärjestelmän rakenne, joka perustuu vahvoihin runkolinjoihin ja niiden solmukohtien hyödyntämiseen. HKL operoi osaa näistä runkolinjoista ja on toteuttamassa uusia runkolinjahankkeita. Tähän liittyen HKL ehdottaa muutoksia esitettyjen raideliikenteen hankkeiden priorisointiin ja toteutusaikatauluun.

HKL pitää hyvänä Helsingin kantakaupungin raitioverkon jatkuvan kehittämistyön priorisointia yhdeksi liikennejärjestelmän kehittämisen keskeisimmistä lähtökohdista.

Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka on asiallisesti jo esimerkiksi valtion ja Helsingin seudun kuntien välisessä sopimuksessa päätetty. Raide-Jokeri on tärkein strategian mukaisista runkolinjoista, jota ei vielä ole toteutettu raideliikenteellä. Raide-Jokerin toteuttamisella parannetaan koko seudun liikennejärjestelmän toimivuutta. HLJ-valmistelun yhteydessä tehtyjen vaikutusarviointien perusteella Raide-Jokeri on liikennejärjestelmään ja maankäyttöön kohdistuvilta vaikutuksiltaan tehokkain hanke ohittaen esimerkiksi Espoon kaupunkiradan.

Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040. Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon 2020-luvun alussa valmistuvien uusien asuinalueiden

saaminen pikaisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien piiriin on seudullisesti merkittävä maankäytön tehostamisen hanke, jolla maankäyttöä voidaan tiivistää olevan kaupunkirakenteen ytimen ympärille ja saadaan merkittävä määrä uusia asuntoja Helsingin keskustan läheisyyteen. Hanke on lisäksi vaikutuksiltaan olennaisesti tehokkaampi kuin moni HLJ-luonnoksessa vuosille 2016–2025 sijoitettu hanke.

Yleisesti ottaen HLJ:aan sisällytettävien liikennehankkeiden priorisoinnissa tulisi jatkossa hyödyntää yhtenäisin perustein laadittuja hankearviointoja. Tämä asettaisi hankkeet paremmin tasavertaiseen asemaan ja tekisi niiden objektiivisen arvioinnin mahdolliseksi. Nyt kaikista HLJ-luonnokseen sisällytettävistä hankkeista ei ole käytettävissä yhtäläisin perustein laadittua hankearviointia.

HLJ 2015:n välillä 2026–2040 toteuttavien hankkeiden joukossa tulisi mainita lisäksi ainakin keskeisimmät Helsingin luonnosvaiheessa olevaan yleiskaavaan sisältyvät raideliikennehankkeet. Näitä ovat esimerkiksi Jokeri 2 ja esikaupunkiraitiotiet.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää niin säteittäisten kuin poikittaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittämistä. Säteittäisenä yhteytenä Lahdenväylän käytävän ympäristössä kulkeva pikaraitiotie tai metro olisi tämän hetken käsityksen mukaan tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Poikittaisena yhteytenä Jokeri 2 -linjan kehittäminen ensin bussina ja myöhemmin raiteilla edellyttää Lahdenväylän Kivikon eritasoliittymän rakentamista. HLJ-suunnitelmaan tulisikin sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen kehittämistoimet.

Liikennejärjestelmän tehostaminen erilaisin ohjauskeinoin on kannatettavaa. HLJ-suunnitelmassa esitetään seudulla otettavan käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelu. Tämä on liikennejärjestelmän kokonaisuuden kannalta kannatettavaa. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun vaikutukset kestävän liikkumisen edistämiseen ovat mittaluokaltaan merkittävät eikä strategisia tavoitteita toteuttavia vastaavan mittaluokan vaikutuksia ole saavutettavissa edes mittavilla infrastruktuuri-investoinneilla. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu muuttaa katuverkon käyttöä nykyistä enemmän tarvepohjaiseksi ja siten vähentää ruuhkautumista sekä parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu on myös liikennejärjestelmän rahoituspohjan laajentamiseksi tarpeellista.

4.12.2014

Tj/3

Ehdoton edellytys ajoneuvoliikenteen hinnoittelulle Helsingin seudulla tulee kuitenkin olla, että kerätyt varat palautuvat täysimääräisesti Helsingin seudun liikenneinvestointien rahoitukseen vähentämättä valtion seudulle muuten kohdistamaa liikenne-rahoitusta.

Seudullinen ohjaus pysäköintipolitiikassa ja liityntäpysäköinnin kehittämisessä on tärkeää. Nykyinen hajallaan oleva liityntäpysäköinnin toteuttamisvastuu ei ohjaa kokonaisuuden kannalta tehokkaimpiin liityntäpysäköinnin toteuttamisjärjestelyihin. Liityntäpysäköinnin toteuttamiseksi HLJ-luonnoksessa esitetty kustannusjako on askel oikeaan suuntaan. Liityntäpysäköintihankkeista tulisi valmistella esimerkiksi HLJ-jakson pituisia kehittämisohjelmia seudullisen tarvearvioinnin perusteella ja jakaa toteutuskustannukset esitetyn kustannusjakomallin mukaisesti.

Esittelijän perustelut

HSL on pyytänyt kunnilta lausuntoja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan (HLJ 2015). HKL on kirjeellään 20.11.2014 antanut kaupunginhallitukselle lausunnon suunnitelmasta. Kirje on tuotu johtokunnalle tiedoksi 27.11.2014 (187 §).

Asiaa on käsitelty Helsingin kaupunginhallituksen kokouksessa 1.12.2014, jossa asia on päätetty panna pöydälle kahdeksi viikoksi. Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa johtokunnalta 10.12.2014 mennessä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi